

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות

ממורינו ראש

הישיבה שליט"א

קל"ד
שנה ג'

פרשת אמור

תשפ"ו

סעודת ראש חודש
שבת תשפ"ו

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: ushiseb@gmail.com

מעודת ראש חודש שבט תשפ"ו

לתומכי הכולל

קדימה, אפשר לראות את הניסים שהיה אחורה, וראית את אחורי, אבל לפני לא יראו, אי אפשר לראות קדימה, הקב"ה יעשה ניסים.

ש. התפרסם לאחרונה בחדשות איך גוי מסתובב בבתי כנסת ושואל אנשים שאלות, מה אומרים על זה?

ת. אני לא שומע חדשות ולא יודע מה אומרים בחדשות, יש לי חדשות מהיום, למדתי בבוקר חומש פרשת בא, וראיתי בחדשות שבני ישראל יוצאים סוף סוף ממצרים, ממש החייתי את עצמי עם זה, נראה לי שזה הולך להתפרסם חזק בחדשות, וכי אני אלך לשמוע מה הגוי אומר.

מה יש להקשיב לגויים ולחדשות, הנשיא שלנו יעשה עוד קצת רעש כמה שנים, שנתיים שלש, ומה יעשה אחרי זה, אלכסנדר מוקדון עשה רעש, ועוד הרבה מנהיגים עשו רעש, ומה נשאר מזה, כלום, רק התורה נשארת לנצח נצחים.

ש. כל יום הוא מביא משהו מעניין, למה לא לשמוע?

ת. זה נכון לגבי עכשיו, אבל כשעוברים כמה ימים אתה רואה שלא נשאר כלום מזה, אבל אם בזמן הזה תעבור על הפרשה, זה משהו שנשאר לנצח נצחים, היום יום ראשון ואתם בוודאי עברתם כבר על הפרשה עד שני, לי יש בעיה אני לא מסוגל להגיע למצב שאגלה בסוף השבוע שבפרשתנו יש את פרשת

ש. איך אפשר יהיה לשלם את כל המשכורות לקראת החג?

ת. הקב"ה עושה לי ניסים, כשאני מסתכל אחורה אני רואה כמה ניסים הקב"ה עשה לי, כשאני מסתכל קדימה אין לי מושג איך אצא מזה, רק תפילות ובטחון, וככה זה אצל כל אחד ואחד, כשמסתכל אחורה הוא יראה שהקב"ה עשה לו ניסים, אם יסתכל קדימה אין לו מושג מאיפה לקנות לשבת.

מצד אחד אמר רבינו לא להסתכל אחורה, ורבינו שיבח את השכחה, ואמר שאצל העולם 'שכחה' נחשב לחסרון ואצלי זה נחשב למעלה, אבל כל זה רק לכשלונות וחסרונות שלא צריך להסתכל אחורה ולשכוח מה שהיה, אבל על הניסים והנפלאות שעשה עמנו הקב"ה חייבים להסתכל אחורה ולראות מה הקב"ה עשה לנו.

רבינו אומר בספר המידות: אין צריך לאדם לדאוג על פרנסת בניו, כי כשהם גדלים גדלה פרנסתם עמהם. המקור הוא בדברי רש"י בעירובין [דף נד: ד"ה הללו נוצצין]. הרבה פעמים האדם נבהל מה יהיה כאן, איך הילדים שלו יסתדרו כשיגדלו ואיך יסתדרו אחרי החתונה, ובסוף רואים שהקב"ה עוזר להם ומביא להם פרנסה.

החתם סופר מסביר את זה בפסוק 'וראית את אחורי לפני לא יראו', בן אדם רוצה לראות מה יהיה כאן, מה התוכנית, התשובה היא שלא רואים

זה האנשים, במחשבה הראשונה במח לא איכפת לו בכלל עצם הסיטואציה, שהבן שלו יהיה גרוש ובודד, אנסה לתת לכם עוד דוגמאות, יש ליהודי בן שהתחיל לגלח את הזקן, האבא מסתכל עליו ורואה את זה בכלל לא איכפת לו כרגע עצם הדבר, איכפת לו רק מה אנשים יגידו על זה, ואיך המשפחה שלו נקראת כעת ברחוב. אני לא מבין מה הפשט בזה, למה לא איכפת לאנשים מהבעיה בעצמה.

כמה שאני מסביר לאנשים שהבעיה זה לא מה יגידו אנשים, כואו נתמודד עם הבעיה עצמה, אנשים לא מוכנים להקשיב לי, אני לא מבין את ההגיון, בן אדם מקבל מחלה ואני מנסה לחשוב איתו כמה שנים הוא יכול לחיות עם זה, וזה בכלל לא מעניין אותו, הראש שלו תפוס עם המחשבה מה יגידו על זה אנשים, מאוד מוזר.

אני גם לא אצא לרחוב עם כובע מלוכלך, ואני גם אהיה איש בין אנשים, אבל כשאני מחתן את הילד שלי אני לא חושב מה אנשים יגידו על המחותן, אני אומר 'ברוך השם שהבן שלי נשוי', ברוך השם שהבן שלי חי חיי אושר, מה איכפת לי מה אנשים אומרים על זה, רבוננו של עולם מה שעובר על אנשים.

ש. הרבה פעמים שומעים שמישהו לא מתגרש בדליל ילדיו?

ת. זה שבן אדם לא מתגרש בגלל ילדיו, יש לזה הגיון וזה דבר בריא, אבל לחשוב כל הזמן על אחרים זה לא מובן.

דרך הלימוד שקיבלנו מרבינו הוא מתנה, מתנה לכל הגילאים.

ש. אני חושב שבגלל דרך הלימוד אנחנו מתפללים פחות בבקשת 'והאר עינינו', כי לא איכפת לי כל

התפילין, לכן ביום ראשון אני קודם כל עובר פעם אחת את כל הפרשה, ואז אני מתחיל שוב עד שני עם תרגום ורש"י, ולמחרת עד שלישי וכן הלאה, וראיתי היום את הפרשה, הסיפור כל כך יפה, סוף סוף יוצאים ממצרים.

ש. האם זה יותר נכון ללמוד ככה את כל הפרשה כבר ביום ראשון?

ת. כל אחד יעשה כפי מה שהוא מרגיש שטוב לו, אחד עושה כל פסוק שנים מקרא ואחד תרגום, וידבר ד' אל משה לאמר, וידבר ד' אל משה, ומליל ד' עם משה למימר, ואחד עובר פעם אחת מקרא עד שני ואחרי זה עוד פעם ואחרי זה תרגום, ואחד עובר פעם אחת מקרא ואז תרגום ואחרי זה שוב מקרא, כל אחד כפי מה שהוא מרגיש יותר נכון לעצמו. רק תראו את החדשות באמת, בני ישראל יצאו ממצרים.

תאכלו, אין להתבייש, כתוב מהבעל שם טוב הק' שבן אדם שרעב והוא לא אוכל כי הוא מתבייש מאחרים יש בזה בחינת עבודה זרה, כי הוא עסוק עם אחרים, מה יאמרו...

יש דברים ב'מה יאמרו' שאין להם הגיון בכלל, אולי מישהו ממכם מבין בחכמת הנפש ויוכל להסביר לי, אני אתן לכם דוגמא, יש יהודי עשיר מליונר, והוא מקבל מידע שמחר כל העסק שלו הולך לקרוס, הוא כעת עסוק עם דבר אחד, מה יגידו עליו מחר בבית מדרש, בכלל לא מעניין אותו שהוא הולך להיות עני ואביון, מה הפשט בזה, אני לא מצליח להבין את זה, יוצא לי הרבה לדבר עם אנשים ואני רואה מה מטריד אותם באמת, למשל יהודי מקבל הודעה שהבן שלו הולך להתגרש, הדבר הראשון שנכנס לו למח, מה יגידו על

להבין עוד יותר עמוק ועוד יותר עמוק, אותו דבר מי שטועם את דרך הלימוד ואוהב את התורה הוא רוצה יותר ויותר תורה.

• כשרבינו היה צעיר הוא בכה שהוא רוצה להבין כתבי האריז"ל, ככה כתוב בשבחי הר"ן, סתם אנשים לא בוכים על זה ולא מבקשים על זה, רוב האנשים מיואשים מזה, אבל בגלל שלרבינו היה את 'דרך הלימוד', הוא היה יכול להתחיל לגרוס את כתבי האריז"ל, ואז ראה שהוא לא מבין, והתחיל לבכות אל ד', אברך אחר שפותח את כתבי האר"י רואה שלא מבין מילה ומיד סוגר והוא לא מבקש על זה בכלל, אבל כשיש למישהו את הדרך הלימוד הוא ממשיך לגרוס, ואז הוא מבקש מהקב"ה שהוא רוצה להבין.

• המציאות היא בדיוק הפוך ממה ששאלו, כשאין לאדם דרך הלימוד הוא מיואש מתורה, הוא מוצא סיפוק אחר בחיים... ואף אברך שכן לומד וכן מבין הוא גם לא מתפלל כל כך, כי כשאברך שיש לו חברותא בבוקר ובלילה ומבין את הגמרא, וכל היום הוא עובד, הוא לא בוכה ב'האר עינינו', כי הוא מבין מה שלומד וטוב לו והוא עם סיפוק, אבל כשיש למישהו את הדרך הלימוד הוא רק רוצה עוד ועוד, זה מביא לאדם תיאבון לתורה, הכן אדם מקבל חשק גדול ורק רוצה להספיק עוד ועוד, והוא בוכה על זה ב'האר עינינו'.

• אני יכול להגיד לך שאני בוכה כל יום ב'האר עינינו', ממש יש לי דמעות בכל יום, וזה רק מדרך הלימוד, כי על הדברים שאני מבין ואני נותן עליהם שיעורים כמו דף בבלי וירושלמי בכל יום, את אלו אני כבר מבין, ולא בוכה עליהם, אבל כשאתה מתחיל לגרוס המון משניות וזוהר, אתה מתחיל

כך שאני לא מבין, הרי יש לי דרך הלימוד?

• ת. לפני דרך הלימוד האברך לא למד כלום, והוא כבר התייאש אחרי נסיון של שנים, וכבר הפסיק לבקש ב'האר עינינו', אחרי שהאברך מתחיל עם דרך הלימוד ומתחבר לתורה, הוא מתחיל לבקש יותר ויותר, והוא רוצה גם להבין.

• דרך הלימוד לא בא להגיד לאדם שלא יבין מה שלומד, אלא זה אומר לאדם שיתחבר לתורה, שיתחיל ללמוד תורה גם אם הוא לא הבין כלום עד עכשיו, ועם הזמן הוא יבין.

• כל מה שאני אומר לך זה בדוק ומנוסה, אנשים ששנים לא פתחו ספר, התחילו עם דרך הלימוד, וגרסו וגרסו ולא הבינו כלום, אחרי שנתיים שלוש אתה רואה אותו יושב עם חברותא ומבין מה שלומד, כי לפני זה הוא היה מיואש לגמרי מתורה, דווקא אחרי שמתחילים ללמוד בדרך הלימוד מתפללים ב'האר עינינו' שיזכו להבין את התורה.

ש. אבל לפני דרך הלימוד, האברך היה שבור ממצבו, והיה יכול לקרות שפתאום הוא יתחיל לבכות ב'האר עינינו', עכשיו הוא לא אבוד, והוא לא מרגיש חובה לבכות?

• ת. לפני זה הוא היה יכול לפעמים להוריד דמעה ולבכות על זה, אבל אחרי דרך הלימוד האברך מבקש על זה כל יום, הוא מחובר כל יום לתורה, ואשאל אותך עוד יותר, התלמיד חכם שיודע כל התורה כולה, על מה הוא בוכה ב'האר עינינו', הרי הוא יודע את הכל, אבל התשובה היא שכשבן אדם מתחיל ללמוד תורה ומתחבר לתורה הוא רוצה עוד ועוד, התורה היא מים שאין להם סוף, והתלמיד חכם רוצה

זוהר ועוד ועוד, וראיתי שאנשים נופלים ונשארים בלי כלום, לכן אני מדבר בעיקר על משניות וגמרא, וכל אחד יתבונן לבד לעצמו מה הוא צריך להוסיף עוד.

ש. מאיפה מגיע הדבר לספור כמה פעמים סיימו משניות?

• ת. אצל מוהרא"ש לא ספרו, תלמידי מוהרא"ש לא יודעים כמה פעמים סיימו, הכנסתי את זה אצל הבחורים והאברכים כדי שזה יתן להם חשק, שאלתי פעם את ר' דניאל כמה פעמים סיים, הוא אמר שלא עשה את החשבון אבל אם אני רוצה אני יכול לחשבן את זה כי הוא יודע מתי התחיל והוא מסיים כל חודש.

• זה לא החידוש שלי לגמרי, כי ראיתי בתוך ספרי מוהרא"ש שהוא כתב לעצמו, סיימתי עוד הפעם וכו', ומשם לקחתי את זה.

ש. זה טוב לכתוב בתוך הספר?

• ת. בוודאי, בכל ספר של מוהרא"ש היה כתוב שם כל הפעמים שסיים את הספר, וגם אני כותב בכל הספרים.

ש. אבל מוהרא"ש לא אמר לאנשים לכתוב כשאמרו לו שסיימו?

• ת. מי היה מגיע לספר, אני נהנה לשמוע אנשים אומרים מה היה אצל מוהרא"ש, לא היה, אף אחד לא הגיע לספר לו שסיים, ולכן לא אמר לאנשים לכתוב, היו פעמים בודדות ניגשו אליו אנשים להגיד לו שסיימו, אני שלחתי בחורים שיגידו לו.

• יש מכתב באשר בנחל שמוהרא"ש כתב לי שהוא כל כך שמח לבוא בישיבה כי הבחורים מספרים לו כמה פעמים סיימו משניות, הוא כתב שזה ממש נותן לו חיות.

לבכות להקב"ה שאתה רוצה עוד.

ש. הבכתי הוא כדי לגרוס עוד או להבין עוד?

• ת. אני לא יודע להגיד לך, אני מתחיל לבקש דביקות בתורה, להרגיש את הקב"ה בתורה, לראות את הקב"ה ולהיות מחובר לתורה, להתפלל וללמוד.

• פעם מישהו אמר לי בגלל שהאברכים כאן לומדים כאן את השיעורים ומסיימים את זה ולא עושים כלום אחרי זה, הם רק רוצים להיפטר מהעול של לעבור על הפרשה ולכן ביום חמישי הם כבר מסיימים העיקר שירגישו שסיימו וזהו, אני לא מבין למה מסתכלים ככה על דרך הלימוד, דרך הלימוד זה משהו שמביא את האדם ללמוד עוד ועוד תורה.

ש. אולי כדאי לעשות 'שעות צעטל', שהאדם ירשום לעצמו כמה למד, כי אברך יכול להרגיש טוב שלמד ח"י פרקים כל יום ועוד כמה דפי גמרא וכו', ואם יכתוב יראה שכל זה לקח לו פחות משעה ביום?

• ת. כשמרגילים כאן את האדם להתבודדות האברך מגיע לזה, אני לא מדבר רק על תפילות ובקשות שהאברך מבקש על המשכנתא שלו וכדומה, אלא התבודדות שהוא מתבודד ובוכה על מצבו הרוחני ומבקש מהקב"ה שרוצה להיות ירא שמים ומספר את מה שעובר עליו ברוחניות, אני חושב שזה ה'שעות צעטל' הכי גדול שיש.

• אני יכול לדבר בשיעורים לעשות יותר דברים ולדרוש יותר, אבל אני ראיתי שכשאני דורש יותר דברים מתחילים ליפול דברים בסיסיים, היתה תקופה שדיברתי על ב"ת נצחי [בבלי ירושלמי תוספתא] ועל תיקוני

בחוקותי, הוא מדבר מזה.

ר' מרדכי כתב ספר שלם על חשיבות לימוד התורה, וחשבנו שאנחנו הולכים להפוך את העולם עם זה, אבל מוהרא"ש שאל אותנו, מה אתה רוצה עם זה, מי יתחיל לגרוס בגלל הספר, אי אפשר לשכנע אף אחד.

אני רואה אצל ילדי שכשהם גדלים הם מתחילים להתחבר לש"ס, ויש להם כזו דביקות והתלהבות לתורה, הם ממש אוהבים את זה, ב'היכל הקודש' הילדים כבר מתחילים בגיל שש, הילדים שלי מתחילים יותר מאוחר, אני מבקש מהם שיסיימו את הש"ס עד הבר מצוה ואם יסיימו אני לוקח אותם למירון.

כשהתקרבתי למוהרא"ש היו דברים שהיה לי קשה, הכל תלוי בחינוך, למשל אחד הדברים שחינכו אותי היה שהיום כבר אין צדיקים, ולכן כשישבתי אצל מוהרא"ש בהתחלה הסתובב אצלי כל הזמן בראש כל מיני מחשבות, האם הוא צדיק, האם הוא בן אדם פשוט, כי ידעתי שהצדיק האחרון היה הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע, ובנו הרה"ק משינאווא עוד הצליח להיתפס, אבל 'דרך הלימוד' היה בשבילי דבר קל מאוד, אולי בגלל שסבא שלי הרה"ק מקארלסבורג זצ"ל כבר דיבר איתי מזה לפני זה, אני זכיתי הרבה לשמש אותו, הוא תמיד היה גורס משניות ותיקוני זוהר, הוא היה פוסק גדול, אבל כל הזמן גרס משניות ותיקונים, לכן לא היה קשה לי להתחיל לגרוס בדרך הלימוד.

אני זוכר בתחילת ההתקרבות כשהייתי אצל מוהרא"ש בסעודה שלישית, והוא דיבר מדרך הלימוד, כמה זה חשוב לגרוס ולגרוס, הגיע אלי אחרי סעודה שלישית אחד האברכים שאני אבין שזה לא בדיוק

אני כבר מתחיל לחשוב לעשות את זה עם עוד דברים, עם שחרית מנחה וערבית, שהבחור יכתוב יש לי כבר כך וכך פעמים שחרית, יש לי כך וכך פעמים מנחה, יש לי אלפי פעמים הנחת תפילין, יש לי כך וכך פעמים זמירות שבת, כי בעבירות הבחור זוכר כמה פעמים נפל, ורק במצוות הוא לא רוצה לזכור.

מאוד מציק לי השאלה ששאלו על 'והאר עינינו' כאילו שזה לא בעבורינו, הרי לנו יש הרבה יותר חשק לתורה ויותר רצון לדביקות בהקב"ה ותורתו, על ידי דרך הלימוד, וגם אם קשה לך המילה 'להבין' ואתה לא ממש רוצה להבין, יש שם מילים כאלו גבוהות, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים וכו', דביקות בהקב"ה ובתורתו ובמצוותיו.

תקשיב לשיר שעשינו על דרך הלימוד, תגרוס פרק אחרי פרק זה יקרב אותך להקב"ה, ותבקש מהקב"ה שאתה רוצה להבין [בעט דעם באשעפער אז דו ווילסט פארשטיין], אפשר להוכיח ראיות משירים... אדמורי ליובאוויטש לקחו ראייה שצריך ללמוד קמץ א' א' כי יש שיר כזה שהאמהות היו שרים לילדים, משירים מביאים ראיות.

אני לא רוצה להרחיב כל כך בחשיבות של ללמוד בלי להבין, כי בוודאי צריך להבין, אבל כשהאברך מתיישב וגורס משניות והוא לא מבין כלום זה ממש 'תורה לשמה', הוא לא יודע כלום ולא מבין כלום, הוא גורס רק כי הקב"ה אמר ללמוד תורה, אין לו שום אינטרס, לפעמים הוא מבין איזה משפט ואיזה מילה, זו תורה לשמה ממש, הוא גורס משניות רק כי הוא רוצה להיות יהודי ולעשות את דבר ד', זה נחשב לעמילות בתורה, תסתכלו בישמח ישראל פרשת

התלמוד תורה.

ש. כדאי שאעשה להם חשק שילמדו?

• ת. תשחק איתם, ותעשה אוירה נעימה בבית, שיהיה שמח בבית.

• אותה טענה שטענו כאן על דרך הלימוד יש טוענים על ברסלב על 'תשובה', ואומרים שבגלל שאנחנו מלמדים את האנשים שיש לכל אחד דרך תשובה, לכן אנשים חוטאים, היה משהו קרוב שלא הגיע לחתונה שלי, ושלחתי לשאול למה לא הגיע, והסביר שכשיהודי חוטא הוא צריך להיות שבור עם מצפון כל החיים ולהיות מיואש, וכאן מלמדים שהוא יכול לחזור בתשובה, ואין לו יותר את המצפון וה'לב נשבר', אמרת לך הלוואי שהוא יבכה ויעשה תשובה כמו שאני בוכה כל יום ועושה תשובה, וכי לי אין לב נשבר, הרי יש לי כזה לב נשבר, אני כל יום בוכה ומבקש מהקב"ה שימחל לי, והולך למקוה וגורס משניות רק כי אני רוצה דרך תשובה.

• והטענה הזאת טוענים אלינו אנשים חשובים ואנשי מעשה, יש שיחה מרבינו בשיחות הר"ן [שיחה פ"ב], על הפסוק 'בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא יריע אויבי עלי', איך אני יודע כי חפצת בי, שהקב"ה חפץ בי ומרוצה ממעשי, כי לא יריע אויבי עלי, כי האויבים שלי הם לא רעים אלא הם צדיקים חשובים, בזה אני יודע כי חפצת בי.

• חז"ל מספרים על תנא שנפל בעבירה, ולא היתה לו התחזקות, ואמר אם כבר נפלתי אלך ואעשה את כל העבירות, עד שהגיע לגרועים ביותר, וכי אסור לספר לאנשים שביים כיפור הקב"ה מוחל על העבירות.

כך, וזה רק למי שלא מבין, הוא חשב שקשה לי לקבל את זה, זה בכלל לא היה קשה, כי הכל תלוי בחינוך, וחינכו אותי לגרוס, אבל בנוגע לצדיקים הבנתי שהיום כבר אין צדיקים, וכל הדיבורים כל הזמן היו רק מהצדיקים הקודמים.

• כשחז"ל אומרים שיש צדיקים בכל דור ודור, אז זה בוודאי כך, אי אפשר להגיד על חלקים בתורה שזה רק 'בחינה' מסויימת וזה לא בדיוק, כי אז יגידו ששמירת שבת לא צריך לעשות בפועל ממש וזה רק 'בחינה', חז"ל אומרים שכשראה הקב"ה שאי אפשר לעולם להתקיים ללא צדיקים שתלן הקב"ה בכל דור ודור, זה בוודאי כך.

ש. מה עושים עם הילדים עם דרך הלימוד אם אני רואה שהוא אומר את הדפים עם העיניים, האם להגיד לו כל הזמן שיגיד בפה?

• ת. צריך להזכיר להם מזמן לזמן, קודם כל אני מביא את הילדים לידי כשאני לומד דרך הלימוד ולומד איתם יחד, כדי שיראו איך אומרים כל מילה בנעימות, וגם בגלל שיש הרבה פעמים שהם נתקעים עם ראשי תיבות, וכך כשהם לידי הם שואלים ואני אומר להם כל מילה, ואני מחזק אותם באמצע שיגידו בקול וכו'.

ש. האם צריך להגיד לילדים כשחוזרים הביתה מהתלמוד תורה שילמדו דרך הלימוד?

• ת. ממש לא, ילדים צריכים לשחק, אני משלם שכר לימוד שילמדו, אם הם רוצים ללמוד בבית אני אחזק אותם, אבל אני לא אבקש מהם.

• אני מחנך את ילדיי כפי שאבי חונך אותי, אבא שלי אף פעם לא אמר לי ללמוד בבית אחרי שסיימתי את

מה לעשות כשאתה בעצמך לא מוכן אפילו להגדיר את זה כסוג ב', ואסביר לך את האמת, אף אחד לא רוצה להיות סוג ב', כשבחור מבין שהוא לא הולך להבין את כל המסתא כמו כולם, הוא לא מוכן לשבת עם אברך ולהבין לכל הפחות שתי דפי גמרא, רק בחור שוטה יהיה מוכן שיסובבו לו את הראש, רק בחורים מסכנים אפשר לעבוד עליהם, על אף שעל פי האמת זה האמת, שאם אתה לא יכול הכל לכל הפחות תלמד כמה דפים, אבל אף אחד לא רוצה להיות סוג ב', לכן אני אומר לבחורים שאדרבה זה סוג א', זה נחשב באמת ללימוד התורה, לגרוס גמרא, וכך אני תופס אותו ללימוד התורה.

יש לי כאן ספר שהכנסתי שם כמה מהפשקעווילים שכתבו נגדי, הם עשו כמו גליון וחילקו את זה בכל בתי הכנסת, ויש כאן קטע נגד אמירת משניות, הם כתבו שאני צוחק על מצוות תשובה, ואני לא אומר שיש ג' חלקי תשובה, של חרטה ועזיבה וקבלה להבא, אלא שאני אומר שזה פשוט, הם מצטטים מה שאמרתי 'תגיד לרבונו של עולם שאתה רוצה לעשות תשובה', הם מביאים כאן דיבורים ממני, אבל הם דיבורים מאוד יפים דווקא, אני מתעורר מזה.

הם כותבים כאן שאני מזלזל על תפילה באריכות, ואצלינו לוקח חצי שעה להתפלל, וצריך להתפלל כמו שהרה"ק מסאטמאר, ולא כמו שעושים בכל הישיבות שמתפללים מאוד לאט, והם כותבים בסוגריים שלא יחפשו איפה הרה"ק מסאטמאר אמר את זה כי זה כמו כל השקרים שאני אומר... הם כותבים כאן שאמרתי שהתפילה לוקחת עשר או חמש דקות, זה שקר, אמרתי שמברוך שאמר עד ברכו צריך לקחת עשר דקות, ומברכו עד שמונה עשרה

לימדתי פעם בשיעור גמרא, את הגמרא במסכת תענית ז'. גדול יום הגשמים שהקב"ה מוחל בו עונותיהם של ישראל, ואמרתי לבחורים שזה דבר כל כך גדול, כי אנשים חושבים שגשם זה סתם דבר פשוט, וכאן רואים את החשיבות של גשם, שהקב"ה מוחל על ידי זה העוונות, ואחד הבחורים הקליט את השיעורים ושמע את זה שוב בבית, ואמא שלו הקשיבה לזה, ואחרי זה היא יצאה להפגנה נגדי וצעקה: י.ר. אומר שאם יש קצת גשם הקב"ה מוחל את העוונות... ולכן מותר לעשות עבירות... וכי אני אומר את זה, הקב"ה אמר את זה, חז"ל אומרים שהקב"ה מוחל כל העוונות.

ש. האם היא כבר ביקשה מחילה?

ת. על זה לבד צריך להיות דבוק לצדיקים כדי לקבל את השכל הזה ולדעת שאפשר לבקש מחילה, רוב האנשים לא מבקשים מחילה.

בחורים מספרים לי שהם הולכים לאסוף כסף לישיבה, וטורקים להם את הדלת, ועד שהולכים לדלת הבא הם שומעים שהאבא אומר שם, שם בישיבה שלהם לא צריך ללמוד, מספיק שאומרים גמרא. והאמת היא שהבן שלו לא לומד כלום, ולי יש שיטה איך לתפוס אותו, אני מלמד אותו שמספיק לגרוס, ואז הוא מתחבר לתורה ולאט לאט מתחיל להבין.

אנשים שואלים אותי למה אני לא אומר מפורש בדרשות, שיש סוג א' שהם האנשים שזוכים להבין כל מה שלומדים, ויש סוג ב' שאם אין ברירה ולא מבינים אפשר גם לגרוס. התשובה היא, קודם כל אם אתה חושב שזו שיטה יפה של חינוך, אז לך ותעשה את זה, למה אתה אומר לי

וכשמתקרב לרבינו הוא עוזב את הדברים שעשה מתוך לחץ, אבל אחרי זה צריך להחזיר את הכל בנעימות. ברסלב גורע את המחלות ואת השגעונות, ולפעמים עוזבים משהו לתקופה אם עשו את זה בצורה לא בריאה, ואחרי זה ממשיכים לעשות את זה בצורה בריאה.

• אם מישוהו הפסיק להגיד 'והאר עינינו' בגלל דרך הלימוד, כנראה שקודם הוא בכה בצורה לא בריאה, הוא בכה שהוא רוצה להיות תלמיד חכם כדי שיקרא אברך חשוב, וכעת שהתקרב לרבינו הוא לא רוצה ולא מחפש את זה הוא רק רוצה התקרבות לד', ולכן כעת אין לו על מה לבכות, כי הוא בכה רק כדי שכולם יעריכו אותו וידברו עליו שבחים, זה לא יכול להיות שמי שבאמת בכה אל הקב"ה שרוצה להבין תורה, שיפסיק לבקש אחרי ההתקרבות.

• הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע אומר [הנהגת האדם] שהאדם חייב לבכות אל ד' שימחל לו על חטאת הנעורים, כי האדם יכול לשבת וללמוד תורה, אבל עיניו מסומין, אם הוא לא עשה תשובה כהוגן, והוא לא מחובר באמת לתורה, ולכן יכול להיות כשמישהו מתקרב לרבינו ומתחיל לעשות תשובה על חטאת נעוריו, הוא מקבל קשר אחר לתורה, קשר אמת, ואין לו יותר את החיבור הישן לתורה שלא היה באמת.

ש. יש אברכים שלפני דרך הלימוד הם נבחנו על הלימודים?

• ת. זה לא סתירה, אתמול בדיוק כתבתי לאברכי הכולל שיבחנו גם במבחנים של דרשו, זה לא סותר בכלל, מי שיכול להיבחן שיבחן.

ש. כשהאברך הלך להיבחן בער בו להבין כדי שידע את המבחן,

לוקח עוד חמש דקות. יש כאן הרבה דיבורים יפים.

• אתה יכול לשאול כאן את האברכים ולראות מה קרה איתם אחרי שהתחילו דרך הלימוד, לפני זה לא פתחו ספר, והיום מסיימים לימוד אחר לימוד, כשיש באמצע המון המון הבנה, אני לא עוסק בחמשה עשר השיעורי תורה, מי שרוצה שיטפל בזה, אני אמשך להגיד לגרוס משניות וגמרא, מחר מסיימים תוספתא, סך הכל פרק ליום ומסיימים, אני הפסקתי לדבר מזה בשיעורים כי קודם צריך להשריש את הדברים היסודיים.

ש. מה יעשה מי שהיו לו דברים שעסק בהם לפני ההתקרבות?

• ת. לא אמרתי לאף אחד להפסיק את הלימודים שלו.

ש. פעם הייתי מדבר בשומע תפילה להקב"ה, אבל היום אני יודע שאפשר לדבר אז הפסקתי, וגם הפסקתי להגיד פרשת המן ופרשת התשובה?

• ת. למה להפסיק, אני מדבר כל יום אל הקב"ה בשומע תפילה, המקום הכי טוב לדבר שם עם ד', וזה חוץ מההתבודדות שאני עושה במשך היום, זה לא סותר בכלל. יש ב'שומע תפילה' שתי תפילות טובות, אחד על פרנסה אחד על תשובה, הם חודרי לב, תסתכלו בסידור.

• ובנוגע לפרשת המן ופרשת התשובה, תסתכל בסידור עת רצון, תראה כמה מוהרא"ש כותב על זה דברים יפים, זה לא סותר את ההתקרבות לברסלב בכלל.

• ברסלב לא גורע דברים שבקדושה, ברסלב רק מוסיף, לפעמים האדם עושה משהו עם נערוון ולחץ,

לא ירגיש יותר כלום, וזה הטריק בהיכל הקודש, שמי שעוזב את דרך הלימוד נפלט מהמקום מעצמו, זה קצת כואב, כי לפעמים יש אברך שנמצא כאן שנים ופתאום עזב, והכל כי הוא עזב את דרך הלימוד, זה משהו שרואים מיד על האדם.

• תתחיל לגרוס מדרש רבה ותראה איזו תענוגים, אני מדבר לפעמים לבחורים שאין להם כלום בחיים חוץ מסרטים ופודקאסט, ולכן אני אומר להם רק לגרוס משניות, אבל מי שכבר למד משהו בחייו, שרק יוסיף עוד ועוד, שילמד מדרש רבה, שיעבור על כל הזוהר הקדוש.

ש. אני סיימתי פעם ראשונה חומש רש"י כל התורה כולה לפני שנתיים?

• ת. נו, הרי זכית לזה רק בגלל דרך הלימוד, ואיך יכול להיות שזה ירחיק אותך מהבקשה של והאר עינינו, אני זוכר שבהתחלה החברים שלי היו פוגעים בי והיו שואלים אותי, מה כבר יצא כאן מהישיבה, האם השיטה הזאת הוכיחה משהו, האם יש לך תלמידי חכמים שיצאו מזה, גם אנשים מתוך היכל הקודש שאלו אותי, ועניתי להם, תחכו קצת, אני לא פתחתי את הישיבה לפני הרבה זמן, תחכו עוד קצת ותראו מה יהיה כאן, ואני שואל בחזרה את החברים שלי שהם מנהלי ישיבה, שיספרו לי איזה גדולים וצדיקים יצאו מהישיבה שלהם, ואני אומר לכם שעוד מעט תראו איזה צדיקים יוצאים כאן מהישיבה, גם צדיקים וגם תלמידי חכמים.

• והעיקר הוא איזה בעלי בתים יוצאים מכאן, אני לא רוצה לדבר על התלמידי חכמים שהם אחד מאלף, אני רוצה לדבר על אנשי שלומינו

ועכשיו לא בוער?

• ת. אבל לא בער בו באמת להבין את התורה, הוא רק רצה לדעת את המבחן, ולמה הוא רצה לדעת את המבחן, כדי להרגיש אברך מוצלח, וכעת הכל נפל, הוא כבר לא מחפש להיות מוצלח ולא חייב לדעת את המבחן, כעת הוא צריך להתחיל לבקש על תורה באמת.

• אני רוצה לחזק את אברכי הכולל שלומדים בעיקר הלכה, והם גם לומדים את הדף גמרא בכל יום, ואני רוצה שהם יעשו עוד כמה דולרים, הם לומדים תורה מתוך הדחק, ולכן אמרתי להם שיקחו מבחנים על הגמרא, וחוץ מזה יהיה כאן גם הפצה, כי במודעות יכתבו גם את 'היכל הקודש ברסלב'.

• אני רואה שעדיין קשה לך לקבל את מה שעניתי על והאר עינינו, תמשך לשאל.

ת. כנראה שעוד לא קלטתי טוב את דרך הלימוד, אני רואה שיש אברכים שזה באמת תפס אותם חזק, אולי אני צריך להמשיך יותר ללמוד בדרך הלימוד?

• ת. זה לא קשור לזה שזה תפס את אחד יותר ואחד פחות, זה לא משהו צדדי שיש מי שכן לומד ויש מי שלא לומד, כי דרך הלימוד הוא המפתח, זה גורם לך להיכנס לקדושה, כשבן אדם מתחיל עם דרך הלימוד הוא יכול להגיע לקדושה, איפה שרק תסתכל בליקוטי מוהר"ן תראה שיש שני מפתחות להגיע לקדושה, לימוד התורה והתבודדות, וכשהאברך לא לומד הוא לא יכול להגיע לקדושה.

• כשהאברך מפסיק ללמוד הוא לא יכול להתקדם בשום דבר שבקדושה, כשהאברך עוזב את דרך הלימוד הוא

את הכלים האלו, ומצד שני יש הורים שעדיין יש להם כלים שאינם ראויים, והמלמדים צריכים מאוד להיזהר לא לדבר ח"ו נגד ההורים, אלא לדבר לילדים שהם ידעו מה נכון לעשות.

• עם בחורים זה יותר קל, הם כבר חושבים לבד ולא מתבלבלים כל כך מהר, וגם אם הוא שומע משהו מהמגיד שיעור ומשהו הפוך מאבא שלו, יש לו כבר את השכל להבין ולחלק שזה לא בדיוק כך ולא בדיוק כך, אבל ילד ששומע מאבא שלו משהו אחד ומהמלמד שלו משהו אחר, הוא מכניס לראש שאחד משניהם הוא שקרן, והוא לא יכול יותר לקבל מאחד מהם כלום.

• יש הרבה סיפורים כאן בויליאמסבורג מהדור הקודם, על ילדים שהגיעו מבתים נוראיים, ולרבינו הקדוש מסאטמאר זי"ע היה המון סבלנות וקיבל אותם וחינך אותם, והילדים הקימו בתים נפלאים ביותר כאן בעיר.

ש. אין שום תקנה לקבל ילדים כאן במוסדות?

• ת. אין לנו איזה תקנות כתובות, אבל למה שמישהו ישלח את הילד שלו כאן למוסדות, אם האבא לא שולח את כל ילדיו כאן למוסדות, ורק בגלל שיש לו ילד חלש הוא רוצה לשלוח אותו כאן כי לא מקבלים אותו במקום אחר, על זה יש לי הוראה ממוהרא"ש שאמר לי 'אל תקבל את הבעיות של אחרים', כל מה שמוסד אחר לא רוצה לקבל אני לא צריך לקבל, אבל כשהמשפחה שולחת כאן את הילדים אני מקבל את כל הילדים.

• יש עוד בעיה בזה שאבא שולח כאן את הילד החלש, כי האבא עצמו חושב שהמוסד כאן הוא מוסד חלש מאוד, והוא חושב שאני בעייתי, ולכן

הבעלי בתים, האם בישיבות אחרות יצאו יראי השם כאלו, כאן בעיר אי אפשר לשים לב לזה, כי אנשי שלומינו נבלעים בין מאות אלפי חסידים ואנשי מעשה בעיר, אבל תלך ותבדוק בקרית ברסלב ליברטי, ותראה איך נראים תלמידי הישיבה אחרי שהתחתנו, יראי השם כפשוטן, חיים עם הקב"ה ומדברים מהקב"ה.

ש. האם כאן במוסד בודקים את ההורים כשצריך לקבל את הילדים, למשל אם האבא נוגע בזקן או בלבוש של האמא וכדומה?

• ת. אני חושב שכאן נכנס הענין שדיברנו קודם, למה אברכים הולכים להיבחן, אותו דבר כאן, למה פתחנו את המוסדות, צריך לדעת מה הסיבה, רבינו מדבר מזה בליקוטי מוהר"ן, תוציא לי את הספר מתוך ערימת הספרים כאן בצד, אתה זוכר שאתמול לא היה כאן אף ספר בצד, רק שתראה מה זה דרך הלימוד, כל הספרים כאן זה רק מה שפתחו היום, תסתכל כאן בדברי רבינו בליקוטי מוהר"ן [חלק א' סימן י"ח], דע כי לכל דבר יש תכלית, ולכל תכלית יש תכלית אחר גבוה מעל גבוה, למשל האדם בונה בית והתכלית היא שיהיה לו מקום מנוחה, והתכלית של המנוחה היא שיוכל בכח זה לעבוד את הקב"ה, ותכלית העבודה היא וכו', אותו דבר כשפותחים מוסד חושבים מה התכלית, אני בחיים לא בדקתי במוסדות איך ההורים לבושים.

• יש טעות אצל אנשים שחושבים שהכובע של האבא קובע על חינוך הילדים, אצלינו במוסד אני מאוד נזהר לא לבלבל את הילדים, אי אפשר לדבר נגד ההורים, וזה מאוד קשה, כי מצד אחד צריכים לדבר נגד הטכנולוגיה ולדעת שאסור להחזיק

ש. האם יכול להיות מקרה שאומרים לאבא שיוציא את הילד מהמוסדות כי מאוד קשה איתו והוא לא נותן מנוחה ולכן צריך לעבור למוסד אחר?

ת. היה פעם ילד, שכולם אמרו שהוא לא שייך למוסדות, אבל אני אמרתי למחנכים שהוא שייך כאן, כי זה לא ילד שקיבלתי מבחון, כל המשפחה כאן, ואנחנו נדע להתמודד איתו, הוא גדל כל כך יפה, היום הוא אברך חשוב מאוד, אני לא יכול להגיד לכם את השם, האברך עצמו לא יודע שהוא אובחן בילדותו כילד מיוחד שצריך ללמוד במוסד לילדים מיוחדים.

פעם אחת ביקשו ממני להכניס ילדים של משפחה מסויימת, והאבא של הילדים לא היה כל כך שומר תורה ומצוות באדיקות, ופעם בכמה שבועות נסעו הילדים לשבת לאביהם, ואחד הילדים היה מספר אחרי זה מה אבא שלהם הראה להם בטלוויזיה, והילדים סיפרו עוד כמה דברים מוזרים על האבא, ומשפחה אחת הלכה למוהרא"ש וסיפרו מה קורה, הם סיפרו שהם רוצים להוציא את הילדים בגלל זה, ומוהרא"ש קרה לי ושאל אותי למה עשיתי את זה, למה קיבלתי את הילדים האלו, שאלתי את מוהרא"ש, מה לעשות עכשיו, האם לזרוק אותם, אמר לי מוהרא"ש עכשיו זה כבר פיקוח נפש, אסור לזרוק אותם לרחוב, לך תשאל את הדיין מסאטמאר מה לעשות, הסוף היה שהילד הזה כל כך הצליח כאן, שאחרי שלש שנים הוא התקבל לאחד הישיבות המוצלחות ביותר, והחלק הכי מעניין כאן בסיפור, כשהילד הזה שגדל לאיש... רואה אותי ברחוב, הוא עובר לצד השני של הכביש, כי אני מהחלשים והוא

הוא שולח כאן רק את הילד הבעייתי, וכמה הילד יכול להצליח אם האבא חושב ככה על המוסדות, לכן אין טעם לקבל אותם.

יש אנשים שיש להם טענות על המוסדות והם 'יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי', אבא שלי שליט"א דיבר בברית של הבן שלי עמרם בפרשת נח העבר, ושאל איך יכול להיות שיש דורשין לשבח ויש דורשין לגנאי, ואמר שהיה שדיברו באדיש ואמרו 'יש דורשים לשבח', לשוואן [חלש], ויש שדיברו בלשון קודש ואמרו 'ויש דורשים לגנאי', ואין כאן מחלוקת מקצה על הקצה, כי לכל הצדיקים היתה התנגדות גדולה, וכשהאדם מצד הקדושה מתנגדים עליו לשבח ולגנאי.

אני לא חושב שאני צריך תקנון, כי אף אחד לא רוצה לשלוח כאן את הילדים... אם כל המשפחה בין כה התקרבה לכאן, אדרבה ואדרבה, אבל אם משהו שולח רק ילד ספציפי כי הוא בעייתי אני לא יכול לקבל אותו, התקשר אלי לאחרונה אחד האדמורי"ם בויליאמסבורג על משפחה אחת שאין להם איפה לשלוח את הילדים, ואמרתי לו שאם המשפחה תשלח את כולם אפשר להכניס אותם, ולאט לאט התקרבו, והם כולם מתפללים כאן, אני לא יודע אם אתה תשתדך איתם, אבל עם הילדים שלהם אתה כבר תשתדך, כי הם גדלים מאוד יפה כאן במוסדות.

ש. למה הישיבות שקיבלו בחורים חלשים או מבתים חלשים לא החזיקו מעמד ונסגרו?

ת. אולי לישיבה לא היו הכלים הנדרשים איך לחנך את הבחורים ואיך להאהיב את התורה על הבחורים.

• ת. יש מילים שלא צריך לשים לב ולא חייבים לשמוע, אבל כשמגיע כבר על הגבול של ניבול פה צריך לשים לב, אם הוא מתחיל לדבר דיבורים של בית הכסא וכדומה צריך לעצור אותו ולהגיד לו שידבר בעדינות.

ש. אם הוא אומר 'דאדא טאטי' [אבא רע], אני צריך לשמוע את זה או להתעלם?

• ת. תלוי בן כמה הילד שלך.

ש. בן ארבע.

• ת. כשילד בן ארבע אומר ככה צריך לשמוע את זה ולהגיד לו שלא מדברים ככה, לילד בן שנתיים אין שכל, ולא שומעים שהוא אמר את זה, אבל לילד בן ארבע יש קצת שכל וצריך לחנך אותו.

• אני זוכר כשהייתי ילד הייתי רואה בבית מדרש ילדים שסוחבים את האבא בזקן ואומרים, נו, בא כבר הביתה, והאבא אומר, כן כן אני כבר הולך, וחשבתי לעצמי בתור ילד איך אין לי בכלל סיכוי לעשות דבר כזה לאבא שלי, הייתי ילד מחונך ולא מופקר, ילד אחר סחב את אבא שלו בגארטל והאבא היה מסכן, אבל אבא שיודע לחנך יודע שהוא לא החבר של הבן שלו.

ש. איך עושים את זה, שמצד אחד יושבים ומשחקים עם הילדים, ומצד שני שידעו שהם לא החברים של ההורים?

• ת. אבא שלי לא היה משחק איתנו כל יום כל היום, זה היה פעם בשבוע, וכל הזמן ידענו שהוא האבא, רוב הזמן היה דרך ארץ, פעם בשבוע ירד לרמה שלנו לשחק איתנו.

ש. איך מגדלים את הילד לדרך ארץ?

אברך טוב... אני הרווחתי בגללו כמה דברים, קודם כל שאותה משפחה שהתלוננה למוהרא"ש הוציאו את כל הילדים מהמוסדות, זה כבר רווח אחד, והפסיקו להתלונן כל שני וחמישי, הדבר השני שהילד הזה מאוד הצליח ב"ה, והדבר השלישי שהם אף פעם לא שילמו שכר לימוד... ברוך השם.

• אבל אז קיבלתי ממוהרא"ש דברים די ברורים, שאני לא צריך לקבל את הבעיות של המוסדות האחרים, אני לא חייב לקבל כל ילד שלא מקבלים אותו למוסד אחר, הגיעו אלי לאחרונה לבכות על ילד אחד שלא מקבלים אותו לאף מוסדות, אמרתי להם שאני מוכן לקבל אותו רק עם כל האחים שלו, הם אמרו שהאחים מסודרים במוסדות, אמרתי להם שיראו לסדר גם את הילד הזה שם במוסד.

• היה פעם מכתב בעצתו אמונה ששלחתי לאברך אחד שהלך לערכאות, שאם הוא לא ילך לדין תורה אצטרך לזרוק את הילדים מהמוסדות, כי זה קו אדום, אסור ליהודי ללכת לערכאות בלי אישור בית דין, אגב אני רוצה להגיד לכם שהאברך הזה נתן לי לילה לפני זה צ'ק של חמישים אלף דולר למוסדות, ולמחרת הוא קיבל את המכתב הזה, כי עסקנים אמרו לי שהוא הולך לערכאות, לפי ההלכה כשמישהו הולך לערכאות אסור לצרף אותו למנין.

• חבל שלא מעיינים היטב כל מילה בעצתו אמונה, אל תדפדפו ככה את המכתבים מלמעלה, תקראו כל שורה הדק היטב ותראו שם המון דברים שלא שמתם לב עד היום.

ש. איזה מילים שאני שומע מהילד שלי אני חייב לעצור אותו?

בסוף בזה שנתת לו כשכולם קיבלו.

- אני רוצה אבל לשאול אותך שאלה אחרת על עצם העונש הראשוני שנתת לו שהוא לא יוכל לקבל חתיכה, האם כשהיית מגיע ורואה שהוא לקח חתיכה לבד, אבל לא הפך את המרק ושום דבר במקרה לא נדבק זה לזה, האם עדיין היית מעניש אותו ככה, כי הוא לא אשם בזה שהמרק נשפך ונהיה חורבן, הוא רק עשה עוולה שניסה לקחת לבד כשאמרו לו לא לקחת, הרבה פעמים נותנים לילד עונש רק בגלל מה שקרה מסביב.

- אני מתחנך בדברים כאלו למנהל בנוגע לקנסות, שאם מלמד מתקשר ומתלונן על ילד, שלא יתן קנס מיד באותו רגע, שיחכה קצת ויתן את זה בישוב הדעת, גם אתה חייב לחנך, אל תחנך מהרגע להרגע תהיה בישוב הדעת.

- ככל הנראה כשהילד לוקח עוגה לבד, הוא לא מקבל כזה קנס, האבא היה אומר לו, אבא אמר שלא לוקחים לבד, אל תיקח יותר לבד אף פעם, אבל זה וודאי שעצם זה שהצלחת להשתלט עליך במצב כזה ולא צעקת ולא הרבצת ולא ביישת, זה דבר עצום.

- אני אמרתי הרבה לבחורים שכשהתקרבותי למוהרא"ש שמעתי ממנו שאמר שמי שכועס משוגע, ואני חשבת אז לעצמי 'מה הקשר', למה מי שכועס הוא משוגע, הרי כל אחד כועס, וזה נורמלי לכועס, אולי מי שלא כועס הוא בעל מדריגה, אבל כשיושבים אצל מוהרא"ש תקופה ארוכה מתחילים לראות שמוהרא"ש מרפא לנו את המוח, ובאמת מי שכועס הוא משוגע, ומי שיש לו קצת שכל לא כועס ולא מאבד שליטה, וזה נורמלי לא לכועס, וככה צריך לנהוג.

- ת. דרך ארץ זה לא רק בין הילד להורים, זה גם בין אנשים אחרים, כשרואים שהילד מתחצף למישהו מבוגר מיד עוצרים אותו, ואומרים לו, הוא לא חבר שלך אל תדבר אליו ככה, ככה מלמדים אותו עוד ועוד, אומרים לו שוב ושוב שיהיה בדרך ארץ.

ש. איך אפשר להתרכז ולקבל כוחות וסבלנות לילדים כשמגיעים הביתה אחרי יום עבודה, ורק רוצים קצת שקט?

- ת. על זה חייבים תפילות, לבקש מהקב"ה.

ש. אני רוצה לשאול על סיפור שהיה לי לפני כמה שבועות, עשינו עוגת גבינה, הבן שלי ביקש חתיכה, אמרתי לו שיחכה ואני כבר מגיע לתת לו, התארגנתי אחרי כמה דקות ואני מגיע ורואה שהוא ניסה להוציא לבד מהמקרר, והוא הפך סיר מרק, וכל מה שהיה במקרר נדבק זה לזה, חורבן עולם, אם זה היה לפני ההתקרבות הייתי פשוט הורג אותו, אבל עכשיו הרגעתי את עצמי, ואמרתי לו, אבא אמר לא לקחת לבד, ובגלל שלקחת לבד אתה לא תוכל לקבל היום מהעוגה, ואחרי שכולם קיבלו מהעוגה והוא ישב בצד מבוייש, קראתי לו ואמרתי לו שהוא יוכל לקבל חצי ממה שכולם קיבלו, אני רוצה לדעת אם עשיתי נכון בזה שבסוף נתתי לו, ומה הייתי אמור לעשות לפעם אחרת?

- ת. אם כל הילדים מקבלים, אי אפשר לא לתת לו משהו, וזה בסדר גמור שנתת לו בסוף, עשית מאוד טוב, גם בהתחלה שהצלחת להתאפק ולא לצעוק ולא לבייש ולא להרביץ, וגם

- ת. יש רק את שני ההוצאות האלו, ההוצאה של תפילין וההוצאה של אומאן, זה לא סיפור גדול, כובע יש לו מאח שלו, וגם קפוטה יש לו מאח שלו, רק חליפה צריך לקנות לו, זה עולה מאה דולר, אני לא מדבר על סט של מכנסיים עם וסט וכו', יש לו בין כה מכנסיים, הילדים שלי הולכים עם לבנים חסידיים, כי אם תגיד לילד בן שלוש עשרה ללבוש בגדים כאלו והוא יגיד לך שהוא לא רוצה מה תעשה אז, לכן אני מרגיל אותם לזה לפני הבר מצוה, ולא צריך לקנות שום דבר חדש בבר מצוה, אני לא הולך להיות עם ספק קל אולי הוא לא ירצה, ילדים קטנים אפשר לחנך, אבל ילדים גדולים זה לא כזה קל.

ש. הבן שלי נהיה בן 13 בשבת תרומה, ושבת לפני זה זה שבת שקלים והוא לא יכול לעלות לתורה, אני חושב שיעלה ביום הבר מצוה.

- ת. שבת משפטים תמיד שבת שקלים, וילד לא יכול לעלות במפטיר של שקלים אבל למה אתה מפחד להלביש לו את הכובע שבוע לפני זה בשבת יתרו, ושיעלה למפטיר באותו שבוע.

ש. כי יש כבר מישהו בבית כנסת שעושה בר מצוה שבוע לפני.

ש. ממתקים לילדים עולה היום 500 דולר בחודש.

- ת. אני לא יודע למה, אולי אתה קונה כל יום חטיפים, אפשר לתת גם עוגיות וגם וופלים וכדומה.

ש. מה הבעיה כשהילדה אומרת שהיא רוצה בשבת ללבוש גרביים שחורות ולא לבנות?

- ת. מה אתה מפחד לתת לו עליה שבוע לפני זה בפרשת בשלח, אני הייתי נותן לילדים שלי מפטיר אף לפני הבר מצוה, בגיל 11 וגיל 12.

ש. ממש ככה?

- ת. יכול להיות שאין בזה בעיה, אבל אם אתה לא תכניס דברי צניעות חזק בילדים שלך, היא תתחיל להגיד כך על כל דבר ודבר, למה שהיא תרצה להוריד את השיער אחרי החתונה, אתה חייב להכניס את הדברים האלו מגיל קטן מאוד, ככה הולכים כאן וככה מתנהגים כאן, גם אם אתה מסופק וחושב שזה לא כזה חשוב, מה תעשה כשזה יגיע לדברים חשובים יותר, האם אתה יודע מזה שיש ל"ע המון משפחות שהפסיקו לגלח שער, ואני מדבר מהמשפחות החשובות ביותר, והכל כי לא מדברים מזה ולא שמים דגש חזק על כל ענייני הצניעות בבית. אי אפשר

- ת. כן, כי אני מתנהג לפי השולחן ערוך, ואני לא עושה את מה שהשכן שלי עושה, בשולחן ערוך כתוב שקטן יכול לעלות למפטיר, תסתכל בשולחן ערוך ותראה, למה שלא תתן לבן שלך את הכבוד שיעלה מפטיר, כאן עושים 'יעמוד', עושים עסק גדול, זורקים קצת סוכריות, אם ישאלו אותך למה הוא עולה לתורה כל כך מוקדם לפני הבר מצוה, תגיד שבברסלב מתחננים בצעירותם וגם עושים בר מצוה לפני הזמן...

ש. איך אפשר להניח כסף בצד לתפילין?

ש. היה כתוב בבלעטל שאומרים מהחזון איש על ענין חינוך הילדים שיש בזה תשעים ותשע אחוז תפילות, ואחוז אחד השתדלות, ואמר החזון"א שההשתדלות לחינוך הבנים זה מזמור תהלים, אם כן למה צריך להכניס כל כך הרבה כח ומוח בחינוך?

• ת. אם אתה הולך על המדרכה ואתה מבקש מהקב"ה שלא תינזק זה משהו אחד, אבל אם אתה הולך באמצע הכביש ואתה מבקש מהקב"ה שלא תינזק זה כבר משהו הרבה יותר חמור, אסור ללכת באמצע הכביש ולבקש מהקב"ה שיעזור, כשמישהו עושה טעויות בחינוך הוא יכול להחריב ברגע את החיים של הילדים, כמובן שאחרי הכל חייבים המון המון תפילות, כמו בשלום בית שהאברך יכול להגיד ח"י פרקים בכל יום ולדבר יפה בבית אבל אחרי הכל הוא חייב תפילות שיהיה נעים בבית.

• דיברנו בליל שישי העבר, שהרבה פעמים אפשר לראות שיש ילד אחד שמאוד קשה איתו, ולכן ההורים משקיעים בילד הזה המון המון תפילות, ואילו שאר הילדים זורמים, טובים בכיתה, ובסוף רואים שדווקא הילד החלש הוא זה שגדל הכי יפה, כי השקיעו בו המון המון תפילות, רואים את זה בחוש, שיש ילד שהיה כל כך מוכשר וטוב, ואחרי החתונה לא רואים כלום, כי לא התפללו עליו, ולכן ההורים צריכים להיזהר להתפלל על כל הילדים, לבקש מהקב"ה על כל ילד וילד שיגדל כראוי.

ש. האם בימי תענית מסיימים מוקדם יותר את הלימודים בתלמוד תורה?

• ת. יש שלשה תעניות שיש לימודים

בגיל עשרים לחנך את הילד.

• מה זה להתלבש יפה, מה שאתה תחליט שזה יפה, אני גר בקצה העיר, ויש גם גויים שמסתובבים כאן, וראיתי שהגויים התחילו ללכת עם מכנסיים מאוד רחבים, ואני כבר מחכה לראות מתי זה יתחיל להיכנס אצלינו במאדע, וזה יקרא משהו יפה, זה נראה נורא ואיום, כי יפה זה מה שמכניסים לראש שזה יפה. והעיקר צריך לדבר לילדים המון המון דיבורי אמונה, אוטומטי דברים אחרים יפלו,

ש. למה ראש הישיבה אומר שפודקאסט זה הכי גרוע, האם שמיעה יותר נורא מראיה?

• ת. כמובן שראיות אסורות הם חמורים יותר, אבל בחור טוב ואברך טוב לא ילך לראות ראיות אסורות ורק ישמע כל מיני שטויות, ועוד, הפודקאסטים האלו הם גם לצפיה, ומדובר באנשים כאלו נמוכים, שבבית כנסת אף אחד לא מוכן לעמוד לידם.

• גם צריך להיזהר מניגונים של מנגנים אסורים, כשרבינו הגיע לעיר ברסלב היה שם חזן שלא היה כל כך מסודר בקדושה, ולא ידעו איך להיפטר ממנו, ורבינו כיבד אותו לשיר 'המבדיל', ובמקום לומר 'חלפה עונת מנחתי' הוא אמר 'חלפה עונת מיטתי', וכולם צחקו עליו והוא התבייש בזה שגילה על עצמו מי הוא והוא ברח משם, ואז אמר רבינו את התורה של אקרקותא [ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ג'] שמי ששומע ניגון מאדם רשע יהיה לו קשה לעבוד את השם, ומי ששומע ניגון מירא שמים יהיה לו יותר קל לעבוד את השם.

ש. איך אפשר לדעת מי מנגן כשר?

• ת. תבקש מהקב"ה שתדע את מי לשמוע.

אחד חופש בימי החנוכה, אבל באותו יום יהיה בית ספר והילדות שלה יהיו בבית ספר ויהיה לה קצת מנוחה.

ש. מה אני עושה כשאני נכנס לבית מדרש ויש קידוש עם מוצרי בשר, ואני אומר לילדים שלי שאנחנו לא אוכלים רק כשרות זו וכשרות זו, אבל הם רואים איך כולם אוכלים ולא מסתכלים כלום?

ת. הכל תלוי בחינוך, אני חניכתי את הילדים מגיל מאוד קטן, שיכולים ללכת לחתונות, ואם האולמות של מוסדות סאטמאר, אפשר בכל האולמות לאכול בשר, אבל אם זה אולם אחר, צריך לשאול את מנהל האירוע של מי הבשר.

ש. אני רואה אנשים שהם גבירים גדולים ונותנים המון כסף לבניני קהילה ומוסדות ומקוואות, ויש להם אחים עניים מרודים והם לא נותנים לאחים שלהם, איך זה יכול להיות?

ת. אולי הוא לא יודע שאח שלו צריך עזרה, לך תודיע לו שאח שלו צריך עזרה, השאלה אם הוא באמת צריך עזרה, אם הוא צריך כסף לכל מיני הוצאות מיותרות של חתונה אולי זה לא נחשב עזרה, לכאורה על פי חז"ל זה כן נחשב לעדקה, כפי שאמרנו על עני בן טובים שצריך סוס לרכוב עליו, אני לא מדבר על מי שכבר חיתן כמה ילדים כשהיה לו כסף, אלא על יהודי שמחתן את הילד בפעם הראשונה, אבל בראש יש לו דמיון והוא חייב שיהיו כמה כלי נגינה בחתונה, הוא חייב את התשומת לב של כמה השעות שאנשים יגידו לו שזו חתונה יפה, לכאורה על פי חז"ל זה נחשב לעדקה, אנחנו נצחק 'שכח אייבערשטער' שאנחנו לא שם.

בתלמוד תורה, עשרה בטבת, תענית אסתר, ושבעה עשר בתמוז, ויש גם את ערב תשעה באב, ובימים אלו אנחנו מסיימים מאוחר כרגיל, והסיבה לזה היא, כי כשהתחלנו את התלמוד תורה ונסענו לאומאן, וכולם חסידי ברסלב, גם המלמדים וגם נהגי האוטובוס, וכולם נוסעים לאומאן, היו תלונות לאמהות, מה לעשות שיש כל כך הרבה ימים שאין לימודים לילדים הקטנים, ערב אומאן ומוצאי אומאן, והלכו עם טענות למוהרא"ש, ואמר לי מוהרא"ש תשלם להם את זה בחזרה באמצע השנה, ולכן בימי התענית אני משלם את זה בחזרה ויש תלמוד תורה בכל השעות, בעצם מלמד שצם קשה לו להיות מלמד, ולכן משעות הצהרים הוא יושב איתם כמו בייבי סיטר. כבר שילמתי כל כך הרבה בחזרה להורים עם ריבית שאפשר לקחת עוד יום חופש בימי ראש השנה...

ש. האם המלמד לא צריך שיתנו לו כמה שעות לנוח?

ת. אם המלמד הולך מהתלמוד תורה, הוא ילך לטפל בילדים שלו, ביום שאין ישיבה ותלמוד תורה והילדים שלי בבית, אני מטפל בילדים שלי בבית, בהתחלה כשהיה שלג כבד לא היה תלמוד תורה, וכשיצאתי מהבית בבוקר אמרה לי אשתי, אם אתה יכול לצאת לבית מדרש קח את הילדים איתך, ואם הילדים חייבים להישאר בבית אתה גם צריך להיות בבית.

בימי חנוכה שאלו אותי מבית פיגא האם לעשות חופש בבית ספר, שאלתי, מי צריך את זה, האם המורות צריכות את זה, הרי הן יהיו בבית עם הילדות כי יש חופש, ומה זה משנה להם, ואם באמת חשוב למורות קצת חופש, יש לי רעיון יותר יפה בשבילם לחופש, שכל מורה תוכל לקחת יום

כל הזמן, כשאתם פוגשים חברים ושואלים איפה אתם מסתובבים, ואתם עונים היכל הקודש אצל הרב רוטה, מיד אתם תצטרכו לתרץ את הקרשיות שלהם. מה הפשט שאצלכם צריך לשאול כל דבר את הראש ישיבה... אבל אם תגיד שאתה שייך לבית מדרש בית יהודה ושמואל ונחום, לא תצטרך לתרץ שום שאלה, הכל יהיה טוב.

ש. למה ראש הישיבה אומר לקנות רכב יפה?

ת. אני לא חושב שצריך לקנות רכב יפה, אני רק רוצה שאתה תדבר עם הקב"ה, וכדי לגרום לך לדבר, אני אומר לך שתגיד להקב"ה רבש"ע אני רוצה רכב יפה, שמעתי שיש סרטון מהרבי מליובאוויטש זצ"ל שיוצא מהבית שלו לנסיעה, ורואה שהביאו רכב חדש, ושואל מה זה אומר, איפה הרכב הישן, והוא נכנס בחזרה לדירה, ואחרי שניות בודדות הביאו בחזרה את הרכב המקורטע.

אפשר להבין שיש ענין של רכב נח, כשמישהו נוסע נסיעות ארוכות, אברך יוצא לעבודה כל יום לנסיעה של כמה שעות, אז ברור שהוא צריך רכב שיהיה לו נח, אבל לא צריך יפה בגלל האחר.

אני רוצה להגיד לכם עוד משהו שמאוד חשוב בחיים בענין זה, אל תראו את ההצלחות שלכם לאחרים, רק מפסידים מזה, שאנשים לא יראו שאתם עשירים, אנשים מקנאים וזה לא מביא לדברים טובים, לא צריך לרמות ולא צריך להיראות מסכן, אבל לא להראות לאחרים עשירות, לא חייבים רכב מסכן ושבור, אלא לקחת רכב כדרך העולם, בפנים בתוך הבית תעשה מה שאתה רוצה, אבל אל תוציא עיניים של אחרים,

אני זוכר שכשעשיתי בר מצוה לבן הראשון שלי, אשתי ביקשה ממני שהיא רוצה לקנות בגד חדש לילדה בת 10, וזה עולה מאתיים חמשים דולר, ואני חשבתי שזה לא נכון לעשות כך, היה לי את הכסף בצד, ואני אף פעם לא קמצן בבית, והסברתי יפה שלא מתאים לקנות בגדים לאחיות, עכשיו לפני הבר מצוה שאלתי את אשתי כמה כסף צריך לבגדים של האחיות של הבחור, היא פשוט צחקה מזה, ב"ה שנגאלנו מהגלות הזאת.

ש. איזה בגדים קונים לאחיות בחתונה?

ת. לא קונים. אין כזה דבר לקנות בגד לחתונה, מה קשורה החתונה לכל ההוצאות המרובות מסביב, אם הבת צריכה בגד לשבת, יקנו לה בגד לשבת, אבל לא כעת לפני חתונה, ובחתונה הולכים עם בגדי שבת, לפני שחיתנתי את הבן הראשון שלי, ביקשו ממני לקנות בעקטישע חדש, אמרתי אני מוכן רק לקנות לבן, אבל בעקטישע רגיל יש לי, ואם אצטרך חדש לשבת אקנה לשבת, לא קונים דברים לחתונה, אנשים ניפחו את ההוצאות לחתונה בדברים מיותרים, אני יודע שאני בן אדם מוזר שאני לא חי כרצון השכנים.

ש. מתי קונים שטריימל חדש?

ת. שני אנשים קנו לי שטריימל חדש וזה נמצא בארון, כי אני לא חושב שאני צריך חדש.

ש. למה לא לובשים שטריימל חדש באמצע שנה, לא בזמן חתונה, שיבינו שזה לא קשור לחתונה?

ת. אתם יכולים ללכת ולבחור רבי עם שטריימל יפה, אתם יכולים לבחור רבי שלא תצטרכו לתרץ אותו

צריך לחכות לדברים טכניים להקמת חשבון הבנק וכו', השבוע יכתבו את הצ'קים, נותנים עשרה דולר ליום, חמישים דולר לשבוע, לחמשה ימים.

• התחלתי לתת שיעור הלכה בכל ערב לאברכים, כי פשוט היה לי שעה מיותרת ולא ידעתי מה לעשות... אברכים מגיעים מערים אחרות בכל ערב לשמוע את השיעור, ככה הם לומדים משהו בסוף היום.

ש. פעם קמתי בבוקר לכולל אבל עכשיו קשה לי לקום?

• ת. אתה צריך לקחת מישהו שיעיר אותך, הבן שלי משלם כסף כל יום לחברה שתעיר אותו, זה כזו תוכנה שיוודעת טוב איך להעיר, התוכנה מתקשרת ומתחילה לשאול כל מיני שאלות שחייבים להתעורר, למשל עונים לטלפון והוא שואל איך מתחילה הגמרא פסחים דף כ"ב עמוד ב', ואתה חייב ליטול ידיים וללכת לארון הספרים ולראות מה כתוב שם ואז אתה כבר התעוררת, יש לו כל מיני שאלות שצריך לענות עליהם בישוב הדעת וחייבים לקום, ויש גם קנסות בתוכנה הזאת אם לא קמים וכו', זו תוכנה מאוד חכמה, זה עולה הרבה כסף, אבל זה שווה למי שרוצה לקום מוקדם. אני גם לא יכול לקום אם מישהו לא יעיר אותי, כי אני לא יושן מספיק כדי לקום בזמן שאני רוצה לקום. כל יום מגיע מישהו להעיר אותי. כשהייתי ילד אמא שלי העירה אותי, ישבה לידי והתחננה שאקום...

ש. הייתי בישיבה בקרית ברסלב וראיתי את היחס המיוחד שהבחורים קיבלו, האם יתנו יחס כזה גם כשיהיה ישיבה של כמה מאות בחורים?

תסתכל בבתיים בקרית ברסלב, בחוץ לא תראה שום דבר יפה, הכל פשוט, ובתוך הבתיים כל אחד עושה כרצונו.

ש. הייתי בבאזאר ומאוד נהניתי, וראיתי שיש מחיר למנוי [מעמבע"ר], ויש מחיר רגיל, מה ההבדל?

• ת. פריט עולה בדרך כלל 2-3 דולר למנוי, ולמי שלא מנוי זה עולה כפול, ויש בצד מודעה, איך אפשר להיות מנוי, מנוי הוא: מי שמדבר עם ד' והוא מדבר יפה לאשתו או שהיא מדברת יפה לבעלה. כך אפשר להיות חבר בקהילה שלנו, שני התנאים האלו צריכים כדי להיות מנוי [מעמבע"ר], מגיע אברך לבאזאר ואומר מעכשיו אני הולך להיות מנוי, ומיד הוא מוציא תפילה קטנה מהפה ומדבר יפה לאשתו, והוא חושב שעבד עלי וישלם רק שלש דולר במקום שש דולר, והוא לא קלט שאני הצלחתי לתפוס אותו בשק שיתחיל לדבר עם ד'.

• אותו דבר אומרים על ההלכה של קפנדריא, ההלכה היא שאסור לעבור ולעשות קיצור דרך בתוך בית כנסת, והעצה היא להיכנס ולהגיד פסוק, אומרים את הפסוק 'אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך', והבן אדם שעבר ואמר את הפסוק חושב שהוא הצליח לעבוד על ההלכה ועל הבית כנסת, אבל הוא קולט שההלכה תפסה אותו בשק והצליחה להוציא ממנו פסוק בבית כנסת.

• בבית כנסת צריכים הגבאים לדבר דיבורים פשוטים, לחזק את האברכים שמגיעים לבית מדרש, צריך גם לקבוע שיעור דף גמרא, בפרט במקומות שאין שם באיזור שיעור גמרא, השבוע הולכים לשלם ככולל בוקר בקרית ברסלב, הייתי

אני מקבל מכתב מההורים שהילד הגיע וסיפר את כל השיחה שלנו, אין להם מילים להודות על מה שעשו לו, הם ראו שמשהו מציק לו ולא ידעו מה עובר עליו ועכשיו הוא סיפר את הכל.

יש ילד שרוצה מכנסיים מוזרות או שאר שטויות, זה לא אומר שהוא רוצה להיות גוי, זה תקופה של קטנות הדעת, אני אפילו לא הייתי אומר שזה שטות ונעורת, לא הייתי מזלזל בו כל כך, זה יעבור לו.

שלא תחשבו, אני מעיר לבחורים, אם אני רואה מישהו לבוש בנעליים מוזרות אני יגיד לו, לפעמים יש בחורים שבאמת לא יודעים כלום מהחיים שלהם, הם ראו ברחוב מבצע על נעליים וקנו ולבשו, ואני אומר להם שלא מתלבשים כך, אני יכול גם להגיד להורים שלא ילבישו כך את הילדים, אבל זה הכל תלוי ממה זה נובע, אם זה נובע מחוסר ידע צריך להודיע ולהדריך ולחנך.

אני גם מעיר לאברכים לפעמים ללכת בשבת עם שטריימל בכל התפילות, אבל גם כאן צריך לדעת מתי, לפעמים האברך נמצא בקטנות הדעת ובתקופה קשה ועובר עליו משהו והוא לא יכול לקבל, צריך להיות עם סבלנות, לפעמים רואים תוצאות מיד, לפעמים רואים את התוצאות על הילדים.

אנחנו חייבים לדבר עם הילדים המון דיבורי אמונה, ולדבר מהשי"ת, ולחנך אותם שצריך לשאול מורה דרך, יש לי סיפורים כל כך יפים על דברים כאלו, איך שאחרי המון סבלנות ודיבורים, הדיבורים נכנסו לתוך הלב, פתאום האברך מגדל זקן יפה, פתאום בבית מתחילים להוריד את השיער, אחרי שנים הדיבורים נכנסו ללב.

• ת. בוודאי, ואגיד לך עוד משהו, עוד לפני שיהיו כמה מאות בחורים, בקרוב כשיהיו שם מאה וחמשים בחורים, נעביר אותם לבית מדרש, וניקח משם את הבית מדרש.

• באופן כללי זה בעיה שההורים מסתובבים ליד הבחורים ורואים את הילדים, להורים אין סבלנות לילדים כל היום, מוכנים לשלם כסף שיקחו את הילדים לחוגים וקורסים וכו', וגם כשרואים את הילד כל הזמן יש להורים תלונות, למה הוא מתנהג כך ולמה הוא עושה כך, הרבה פעמים יכול להיות בחור ירא שמים ויש לו קטנות הדעת שהוא עכשיו רוצה ללבוש איזה ג'קט, זה משהו שבוודאי יעבור לו, אבל להורים זה מאוד מאוד קשה.

• היה לי כעת סיפור נורא בתלמוד תורה, כשאני מגיע לתלמוד תורה אני נותן הזדמנות לילדים לדבר איתי, ולאחרונה הגיע אלי ילד בשקט וממש בכה, דמעות היו לו בעיניים ואמר, שהוא לא יודע מה לעשות כי הוא ממש נמשך להיות גוי, התחלתי לדבר איתו ולשאול אותו מה מושך אותו אצל הגוי, קודם הוא אמר לי שהוא רוצה נשק, והראיתי לו שיש כאן כמה אברכים בקרית ברסלב שנתתי להם אישור לעשות רשיון נשק ויש להם נשק, ולא צריך להיות גוי בגלל זה, ואחרי זה אמר עוד משהו על הלבוש, שרוצה להתלבש יפה, ולא רוצה את הכיפה, ואמרתי לו שאני לא רואה שיש לו רצון להיות גוי כי הוא מאמין בד' והוא לא רוצה משהו נגד היהדות, הוא רק רוצה להיראות חברמן ולהיראות טוב, עיניו של הילד האירו, הוא הבין שאין לו בכלל רצון להיות גוי, יש לו רצון להיראות טוב ולהתלבש כמו חברמן, בחיים הוא לא היה יכול לספר את התחושות האלו למישהו אחר, בערב

ברשותי, לא רציתי שזה יהיה שם, אנשים מגיעים לשם, והם צריכים לראות פשטות.

ש. אבל זה מוסיף הרבה אור בדירה?

ת. תודה לך, אני גר כאן בדירה בויליאמסבורג כבר עשרים וחמש שנים, האם חסר כאן משהו, בסלון הזה למדו את כל התורה כולה, בלי אורות מיוחדים.

ש. זה בעיה לשים ספוטים?

ת. לא אמרתי שזה בעיה, אני לא צריך את זה, ואני לא רוצה להראות לאחרים, אתה בבית יכול לשים דברים שאני לא יכול, כי אצלי בבית מגיעים אנשים, אתה יכול ללבוש שטריימל יוקרתי בתוך הבית, אבל אני לא יכול, כי זה כמו שאני מגיע עם זה לבית כנסת.

אם אתם רוצים לדעת איפה חדר הכביסה, אז אראה לכם, זה כאן, בסלון, מביאים לכאן את הכביסה ומקפלים ומגהצים

ש. צריך כוחות כדי לצפצף על כל העולם?

ת. אני לא יודע למה מסתכלים על זה כך, אני לא מרגיש שאני מצפצף על מישהו, אני קם בבוקר ומתיישב כאן בבית כנסת ליד הבית ולומד, אני מדפדף את המשניות דף אחרי דף, ואחרי תהלים וזוהר וכו', א מחיה, מה איכפת לי שאנשים מסתכלים איך אני מדפדף כל כך מהר ולא לומד בעיון... כי יש כאן בבית כנסת כרך משניות שבכל עמוד יש בקושי חמש מילים, אחרי זה אני חייב ללכת לישיבה כי מוהרא"ש אמר לי ללכת לישיבה, יש אנשים שאומרים לי שהם רק רוצים לברוח מכאן, אני

ש. קניתי היום את הבית אני רוצה לדעת מה לקנות ולהכניס ולהשקיע ומה לא?

ת. ברוך השם שקניתי את הבית, כל הרחוב שלך כבר מלא ביהודים ברוך השם, מקום מאוד יפה בקריה, התשובה לשאלה שלך היא שצריך לשאול על כל דבר ודבר בנפרד, אבל אני יכול להגיד לך באופן כללי, אף שצריך לקחת הלוואות לצורך קניית הבית, בכל זאת לא לוקחים הלוואות לצורך השקעה בבית, אולי באופן פרטי אגיד לך על כמה דברים שכן צריך לקחת הלוואה, כי יש דברים שמפריע לנשים ולמען מנוחתה וטובתה חייבים להשקיע בהם, כל אחד לפי צרכיו וצרכיה, אבל באופן כללי לא לוקחים הלוואות לשיפוץ הבית, אם יש כסף בצד זה משהו אחר, אם יש לך כעת כמה אלפי דולרים ואתה רוצה להחליף את כל המנורות בבית, זה בסדר גמור, מכה אשר לא כתובה בתורה זה חובות, זו מכה נוראית, יש לי כמעט זקן לבן, וב"ה שאני לא חייב כסף לאף אחד לצרכים שלי. לא לקחתי הלוואה לעצמי ולביתי.

אנשים משפצים את הבתים לחינם, רוצים לתקן משהו בבית, והחליטו שכבר ישפצו את כל הבית, בהתחלה זה מאוד מרצה ומרגש, עסוקים כל הזמן בבחירה של המוצרים ומדברים עם חברים וכו', ואחרי זה עושים חנוכת הבית וקוראים לכל החברים, אבל כלילה אחרי חנוכת הבית כשמכבים את האורות, הם כאלו מסכנים, אין להם יותר על מה לקום בבוקר, אין להם מה שמרגש אותם.

כשבניתי את הדירה שלי בקרית ברסלב, ביקשתי שלא יכניסו שם בבניה שום דבר מיוחד, והגיע אברך והכניס נורות ספוטים בסלון שלא

ובית הדפוס אצלו בבית, והוא מתרגם את המכתבים של עצתו אמונה, אלו זכויות גדולות ביותר, הוא אכל אצלי בשבת וכבר בירך על הכוס, עכשיו ניתן לאחד התורמים.

• ברוך השם שאברכי הכולל בקרית ברסלב לומדים בהתמדה גדולה, אני נתתי שיעור בשבוע שעבר בכולל, לומדים שם אברכים יקרים מפז, תעברו ותראו בעיניכם, הם באמת אברכים יקרים שלומדים בהתמדה מופלגת, זה דבר מאוד גדול שמגייסים כסף למען לומדי הכולל, אני מודה לכולכם שאתם עוזרים לי, לכולכם יש חלק בלימוד התורה שלהם.

לא רואה שאני צריך לברוח, טוב לי איפה שאני נמצא, נראה לי שמי שכל הזמן חושב מאחרים יש לו משהו לא מסודר אצלו במוח.

- כבר מאוחר, אתם רוצים ללכת הביתה, אנשים רוצים לישון, התינוק שלי מאוד מצונן ולא יכול לאכול ולשתות נורמלי, ברוך השם, הוא בוכה כל הלילה, אבל זה מעניין שאין לו כלום נגדי, לי הוא נותן לישון בלילה...
- יש לנו כאן אורח גדול מארץ ישראל, ר' שמעון עוזר, הכל התחיל אצלו בארץ ישראל, אצלו בבית התחיל הבית כנסת, אחרי זה התחיל אצלו התלמוד תורה, ואחרי זה הבית פיגא,

לשמיעת השיעורים

קול ברסלב: 1212-444-9191

– פנימי –

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו